



brání kontaktu vyrovnávacího rotoru se zemí. Nízkoletké pneumatiky umožňují provoz z nepevných ploch. Vrtulník pohání dva turbodvřadlové motory TV2-117 (ve verzích A, AG nebo F) o výkonu 1 103 kW (TV2-117A). V základní verzi je Mi-8 určen k převozu osob a nákladu, ale vyvinuty byly také verze pro přímou bojovou podporu (vyzbrojené protitankovými i protiletadlovými řízenými raketami), pro průzkum, fotogrammetrické mise či záchranné operace.

Text a foto: Jakub Fojtík



byly původní radiostanice zaměněny za naše typy a teprve poté stroje letěly do Prahy na oficiální předání. Dalších deset kusů bylo dodáno v roce 1969.

Celkem ČSLA získala čtyřicet Mi-8 v transportní verzi T, pasažérské P/PS a salonní S. Většina techniky přišla přímo z výrobního závodu, část armáda získala po vyřazení od Ministerstva vnitra. První dodané kusy provozovalo Výzkumné a zkušební středisko ve Kbelích, po vypracování metodiky k osvojení a používání Mi-8 přešly stroje k řadovým útvarům. Například jednotky dislokované na letišti ve Kbelích zajišťovaly se salonními a pasažérskými stroji přepravu čelních představitelů státu a resortu obrany. U ostatních útvarů Mi-8 převážely osoby a náklad, velmi významně se podílely na stavební a montážní činnosti. Ve srovnání s pístovými Mi-4 dokázaly Mi-8 unést třikrát těžší břemeno, a to i do výrazně vyšších nadmořských výšek. Výrazně vyšší nosnost Mi-8 se promítla i do plněných úkolů v armádě. Při mnoha cvičicích převážely bezzákluzové kanony a vojenská vozidla, počátkem devadesátých let dokonce krátkodobě pomáhaly při zajišťování letecké záchranné služby.

V roce 1983 odeslala ČSLA do generálních oprav v SSSR tři Mi-8T, které pak přišly zpět v upraveném provedení Mi-8PPA. Tato verze sloužila k vedení radioelektronického boje. Rozměrná aparatura uvnitř trupu dokázala rušit nepřátelské radiolokátory. Poslední vojenskou verzí Mi-8 byla varianta Mi-8Iv, u nás značená Mi-9. Šlo o létající velitelské stanoviště, které k ČSLA přišlo v téže době jako Mi-8PPA.

V současné době česká armáda provozuje pouze tři Mi-8PS a jeden Mi-8T, který vznikl přestavbou Mi-9. Stroje na kbelské základně nadále zajišťují přepravu státních VIP. Na Slovensku tyto úkoly plní jediný Mi-8PS.

Základní technický popis

Mi-8 je těžký víceúčelový vrtulník klasické koncepce s jedním pětistupňovým nosným a třílistým vyrovnávacím rotorem (Rusové jej ve srovnání se svými supertěžkými stroji Mi-6 a Mi-26 řadí do střední kategorie). Trup začíná prosklenou přídělí pro dva piloty a palubního technika, následuje rozměrná nákladová kabina přístupná odsuvnými dveřmi na levé straně nebo dvoukřídlymi vraty v zádi, která umožňují i nájezd osobních automobilů, motocyklů či kanonů. Nad nákladovou kabinou se nachází motorový prostor s reduktorem a hydrobloky. Trup zakončuje štíhlý ocasní a koncový nosník, na němž se nachází vyrovnávací rotor. Podvozek se skládá z přední nohy se zdvojeným kolem, dvou hlavních noh a ocasní ostruhy

Základní takticko-technická data Mi-8T:

Délka trupu s rotory	25,244 m
Výška trupu s rotory	5,654 m
Průměr nosného rotoru	21,294 m
Prázdná hmotnost	6 969 kg
Vzletová hmotnost	12 000 kg
Maximální rychlost	230 km/h
Dostup	5 100 m
Dolet	465 km

technika a výzbroj

Důležitou součástí pěchotní výzbroje jsou prostředky palebné podpory, které jsou určeny k ničení obrněných cílů. Tuto funkci mimo jiné plní pancéřovky. Jednou z nich je československý reaktivní protitankový granát známý pod jménem Kobylka.



Naše armáda je dlouhodobě vyzbrojena sovětským typem raketové pancéřovky RPG-7. V devadesátých letech byla tato zbraň považována za zastaralou a vyvolávala téměř posměšky. Avšak konflikt v Iráku ji vrátil do centra dění. Důvodem je především možnost jejího univerzálního použití. Pancéřovky jsou primárně určeny především k ničení tanků a jiných obrněných vozidel. V posledním období se však osvědčily také jako pěchotní zbraň k ničení živé síly. Lze připomenout, že v dobách studené války, kdy se předpokládalo masové nasazení tanků, bylo použití pancéřovek na jiné cíle než obrněnou techniku v podstatě zakázáno. Po jejich vystřílení by zůstávala pěchota v první bojové linii prakticky bez protitankových prostředků. Tato situace se změnila v období expedičních operací a asymetrických válek. Pancéřovky vzal do rukou v hojném počtu protivník moderně vyzbrojených armád. Jako první to pocítili Američané ve Vietnamu a Rusové v Afghánistánu. Později v Iráku a Afghánistánu nastala ještě horší situace. Ozbrojené hnutí odporu zdědilo po regulérních armádách a dovezlo ze zahraničí tisíce pancéřovek. Proti moderním tankům mají omezenou účinnost, ale s rostoucím počtem zásahů roste i pravděpodobnost zničení cíle a různé kolové obrněné transportéry mají pancéřovou ochranu ve srovnání s tanky výrazně slabší.

Právě v Iráku se rozšířilo použití pancéřovek jako podpůrné zbraně ozbrojeného hnutí odporu k ničení pěchoty a staveb. Jejich oblibu lze vysvětlit malou hmotností ve srovnání se zbraněmi obdobné účinnosti. I oblíbené minomety ráže 82 mm jsou ve srovnání s pancéřovkami nesrovnatelně těžší. A vláčet ve středovýchodním vedru cokoliv těžkého by nebylo ani pracovitější bojovníky, než jsou islamističtí teroristé. Ti si v praxi prověřili, že pancéřovky lze použít doslova jako ruční dělostřelectvo. Většina hlavíc kumulativních granátů pancéřovek má sice slabší stěny, a tudíž nižší střepinový účinek než například klasické dělostřelecké granáty obdobné ráže, ale bývají plněny brizantnější trhavinou. V devadesátých letech se objevila termobarická munice, která z pancéřovek udělala vysoce účinnou zbraň proti živé síle, nepancéřovaným vozidlům a některým druhům staveb. Před znovuvynalezením EFP (Explosively Formed Projectile) se pancéřovky

rovněž používaly jako nástražné směrové protitankové miny. Počátkem sedmdesátých let minulého století se objevila nová skupina pancéřovek, a to teleskopické, mezi které patří i československý typ RPG-75.

Nová pancéřovka pro československou armádu

Teleskopické pancéřovky se objevily na scéně koncem šedesátých let minulého století. Důvodem k jejich vývoji byly potřeby mechanizované pěchoty. Vnitřky obrněných transportérů neoplývají přebytkem místa. Rozměrná zbraň, jako je například RPG-7, se při nasedání a vysedání a manipulaci stává problémem. Pancéřovkami obdobných rozměrů byly vyzbrojeny rovněž armády NATO. Pro zajištění dostatečného dostřelu a přesnosti střelby však musí mít pancéřovka určitou minimální délku hlavně. Ta je, technicky řečeno, potřebná k vytvoření dostatečného tlaku prachových plynů pro výstřel. Dále je nutná minimální délka hlavně k vedení granátu, než získá dostatečnou rychlost pro stabilní let.

Jak Američané, tak Rusové se snažili problém vyřešit, či spíše obejít skládacími pancéřovkami určenými především pro výsadkáře. Avšak ty se vyznačovaly malou pohotovostí. Než by střelec převedl pancéřovku do bojové polohy a nabil, mohlo být po boji. Schůdnou cestu nakonec objevili jako první Američané. Firma Hesse and Eastern dokončila roku 1969 vývoj





první teleskopické pancéřovky. Jejich princip se používá v prakticky nezměněné podobě dodnes. Základem konstrukce je využití dvou různých průměrů hlavně. V přepravní poloze je část s menším průměrem zasunuta do té s větším. Pro zvýšení bojové pohotovosti je do hlavně už při výrobě nabit náboj. Zbraň je tudíž při natažení do bojové polohy nabitá a připravena ke střelbě. Teleskopické pancéřovky jsou určeny k jednorázovému použití a po výstřelu se zahazují. Nový americký typ dostal označení M72 LAW (Light Anti-Tank Weapon) a byl okamžitě po zavedení do výzbroje nasazen ve Vietnamu. Tam však téměř neměl plnohodnotného protivníka. Vojska takzvané Národní fronty osvobození ani partyzáni, nazývaní Američany potupně gooks, až na nepočtené výjimky nedisponovali obrněnou technikou. Američtí vojáci však brzy zjistili, že teleskopické pancéřovky lze použít jako ruční granátomety proti pěchotě.

Válka ve Vietnamu sloužila oběma supervelmocem také jako zkušební střelnice nové výzbroje. Pokud se objevila nová zbraň, specialisté kořistní služby ji po získání posílali k prozkoumání. Je otázkou, zda popudem k vývoji teleskopických pancéřovek v zemích tehdejší Varšavské smlouvy byla kořist z Vietnamu, nebo již informace o vývoji revolučního amerického typu dodané sovětskou zpravodajskou službou. Faktem je, že vývoj byl realizován v Sovětském svazu, Polsku a Československu. Výsledkem byly ruský typ RPG-18 Mucha, polský Komar a československý RPG-75 s krycím názvem Kobylka. Vývoj RPG-75 realizovaly firmy Prototypa Brno a Zeveta Bojkovice. Hlavním konstruktérem byl Jiří Klečka. K oficiálnímu zavedení do výzbroje došlo roku 1975. Pancéřovka dostala podivný název 68mm reaktivní protitankový granát vz. 75, ve zkratce RPG-75. Sériovou výrobu více než 180 000 úplných zbraní realizovala Zeveta Bojkovice a granátů pro ně Vlárské strojírný Slavičín. Krycí jméno Kobylka proniklo mezi veřejnost a v praxi se používá dodnes, přestože je neoficiální. Do zahraničí se Kobylky příliš nevyvážely. V současné době jsou tudíž ve výzbroji pouze české, slovenské a polské armády a mexické policie. S vojáky se však dostaly i do zahraničních misí. Tvoří součást výzbroje našeho kontingentu v Afghánistánu, dříve rovněž v Iráku. U spojeneckých vojsk v Iráku vzbuzovaly RPG-75 velký zájem a byly považovány za novou zbraň. Již v osmdesátých letech si získala v rámci bývalé ČSLA značnou oblibu cvičná verze Kobylky s označením RPG Cv-75. Jedná se prakticky o zbraň s vložnou hlavní, ze které se střílí pomocí pistolových nábojů. U některých útvarů sloužily tyto zbraně a náboje ušetřené při střelbách k upytlačení lesní zvěře a zpestření jídelníčku vojáků základní služby. Podle pamětníků dobře seřízené zbraně střílely přesně. Cvičné Kobylky lze i v současnosti zakoupit u některých firem obchodujících se zbraněmi.

Hlavní takticko-technická data:

Ráže	68 mm
Průměr výmetného pouzdra	99 mm
Délka v přepravní poloze	633 mm
Délka v bojové poloze	890 mm
Maximální mířená dálka střelby	300 m
Hmotnost	3,2 kg
Průraznost homogenního pancíře	300 mm
Počáteční rychlost granátu	189 m/s



Závěrem je třeba uvést několik zajímavostí. Zeveta Bojkovice vyrábí dvě nové verze RPG-75, a to modernizovanou RPG-75-M a termobarickou RPG-75 TB, která již byla nasazena v Afghánistánu. Za opravdovou kuriozitu lze považovat airsoftové provedení, které vystřeluje plastové kuličky ráže 6 mm.

Střelba z RPG-75

Ovládání zbraně a střelba z ní jsou poměrně jednoduché. Na povrchu výmetného pouzdra je nalepen štítek s instrukcemi pro střelce. Především je třeba zkontrolovat, zda není výmetné pouzdro tvořící hlavěň promáčknuto. Potom střelec sejme gumový náústník chránící ústí výmetného pouzdra. Dále uchopí spalovací komoru za obvod trysky, pootočí ji vlevo na doraz, vytáhne na doraz a pootočí vpravo na doraz. Tím se dostane zápalka výmetné náplně do osy úderníku. V rámci pokračování přípravy stiskne stiskátko pojistky krytky ústí výmetného pouzdra. Krytka se vykloupí vzad a vztyčí se rámečková muška. Dále střelec stáhne gumovou krytku hledí, které ručně vztyčí. U hledí nastaví vzdálenost střelby. Před zalícením vytáhne levou rukou dopravní pojistku. Poté zalící a zamíří. Malíkem stiskne střeleckou pojistku a tlakem dalšího prstu posune spoušť vzad. Zbraň by měla při střelbě vleže svírat s osou těla úhel zhruba 45 stupňů, aby žhavé plyny z trysky nezasáhly nohy střelce. Ústí trysky by mělo být vzdáleno minimálně 2 m od pevné nebo hořlavé překážky.

Cvičná zbraň se obsluhuje obdobně. Při pootočení uzamykacího pouzdra mimo osu úderníku se otevírá závěr nábojové komory a vytahovač vysouvá vystřelený náboj. Ostrý náboj se vkládá ručně. Úderník je třeba před střelbou ručně napnout a zajistit v napnuté poloze spouští. Teprve potom se uzamykací pouzdro otáčí tak, aby úderník byl v ose zápalky náboje. Kobylky se vyráběly bojové RPG-75 s ostrým nábojem, dále náhradní RPG Nh-75 s granátem laborovaným inertní hmotou pro výcvik v ostré střelbě, školní RPG Šk-75 pro výcvik v obsluze a již uvedená cvičná. Školní verze vyrobené z vystřelených bojových nebo náhradních byly v některých případech natřeny černě a šablonovány bíle.

Základní technický popis

RPG-75 se skládá ze tří hlavních částí, přesněji konstrukčních skupin: výmetného pouzdra s mechanickými mířidly, spušťadlem a nosným popruhem, dále pláště spalovací komory s prachovou náplní, mechanickým zápalkovým šroubem, tryskou a vodicí lištou a nakonec kumulativního granátu s nárazovým okamžitým zapalovačem z75 a rozbuškovou pojistkou rp75.

Text a foto: Martin Koller

5. ROČNÍK BĚŽECKÝCH ZÁVODŮ PRO SAMOSTATNOU KATEGORII ZÁCHRANNÝCH A BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK Hervis ½maraton Praha a Volkswagen maraton Praha 2013



Ředitel organizačního týmu závodu Hervis ½maraton Praha a Volkswagen maraton Praha Carlo Capalbo nabízí příslušníkům AČR a dalších složek IZS možnost účasti vytrvalostních běhů na významných mezinárodních závodech v samostatné kategorii záchranných a bezpečnostních složek (KZBS).

Jako vyjádření své úcty a poděkování příslušníkům armády a dalším členům IZS za práci v mezinárodním měřítku i ve prospěch občanů ČR nabízí zvýhodněné startovné. Vedle toho organizátor věnuje finanční částku do nadačních fondů, které se starají o rodiny těch, kteří se při výkonu povolání těžce zranili anebo zemřeli.

Pořadatel: OdZVSITV SRDS-OS MO
Organizátor: PIM, Prague International Marathon, spol. s r. o.
Termín: 6. duben (½maraton)
12. květen (maraton)

Start a cíl: ½maraton Praha Rudolfinum, náměstí Jana Palacha
Maraton Praha Staroměstské náměstí

Účastníci: jednotlivci (muži i ženy)
čtyřčlenné týmy (včetně smíšených)

Individuální účastník absolvuje celou trať a bude hodnocen v celkovém pořadí i v rámci KZBS. Tým absolvuje stejnou trať štafetovým způsobem.

Startovné ½maratonu: jednotlivec – 600 Kč
tým (štafeta) – 6 500 Kč
Startovné maratonu: jednotlivec – 700 Kč
tým (štafeta) – 7 500 Kč

Organizátor garantuje zvýhodněné startovné, ale pouze pro kategorii jednotlivců.

Pro závod štafet nebude samostatná kategorie záchranných a bezpečnostních složek vypsána, ale štafety mohou soutěžit ve společné kategorii štafet.

Přihlášky/registrace: pouze elektronicky na www.pim.cz

V požadované registraci je nutné vyplnit všechny povinné údaje, zejména VÚ/VZ.

DATUM REGISTRACE A NÁSLEDNÉ ÚHRADY STARTOVNÉHO NENÍ OMEZENO, ale registrace může být předčasně ukončena z důvodu maximální povolené naplněnosti startujících!

Způsob platby: platební kartou on-line
bankovním převodem
hotově přímo v kanceláři PIM na adrese Záhořanského 3, Praha 2
Při bezhotovostní úhradě je nutný správný variabilní symbol, který každý získá při elektronické registraci. Aktuální bankovní spojení najdete na www.pim.cz.

Platbu je nutné provést do týdne od registrace!

Kontaktní osoba za resort obrany:
mjr. Mgr. Radek Veselý, telefon: 973 218 663,
e-mail: maraton.acr@seznam.cz



Vydává MO ČR
Odbor komunikace a propagace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553
973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Jan Procházka

Grafická úprava: Andrea Bělohávková

Kresby: Jiří Král

Jazyková korektura: Jiřina Švarcová

Foto na titulní straně: Jana Deckerová

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
OKP MO – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: EUROPRINT, a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 4. 12. 2012

Toto číslo vyšlo dne: 10. 12. 2012

Kontakty do redakce

Šéfredaktor
Jan Procházka
telefon: 973 215 553
mobil: 724 033 407
e-mail: jan__prochazka@kliikni.cz

Redaktoři
Martin Koller
telefon: 973 215 572
mobil: 724 071 112
e-mail: kollermartin@seznam.cz
Pavel Lang
telefon: 973 215 868
mobil: 724 002 623
e-mail: pavellang@centrum.cz

Vladimír Marek
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.mare@post.cz

Grafik
Andrea Bělohávková
telefon: 973 215 786
mobil: 601 579 644
e-mail: andrea.belohlavkova@seznam.cz

Informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejnění příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
 - datum narození (NE rodné číslo!),
 - údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ anebo osobu mimo resort,
 - adresu bydliště.
- V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:
- číslo VÚ či VZ a město posádky,
 - číslo RFO, který je vyplácí.
- V případě osoby mimo resort:
- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
 - název a číslo banky,
 - na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního lístku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasílaným článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.